

DECIZIE

06 februarie 2023

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Vladimir Timofti
Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu

cu participarea grefierului

Natalia Arapu

examinând în ședință de judecată publică, în procedura contenciosului administrativ, cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan și dispunerea evaluării candidatului

constată :

La 9 ianuarie 2023, Anatolie Țurcan a depus cerere de contestare a deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan, solicitând anularea deciziei nominalizate și dispunerea evaluării candidatului.

În motivarea acțiunii a invocat că în calitate de judecător al Curții Supreme de Justiție, la 1 septembrie 2021, a depus la Consiliul Superior al Magistraturii cererea și actele solicitate, pentru a participa la concursul pentru alegerea în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

A menționat că prin Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, au fost introduse noi prevederi privind etapa obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcții.

Astfel, deși, prin Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, au fost schimbate în mod discreționar regulile de a

candida la funcția electivă (procesul de selectare, alegere sau numire a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii fiind deja în curs de derulare), totuși, la solicitarea Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, a depus cererea și documentele solicitate de Comisia de evaluare.

A explicat că începând cu luna iunie și până în luna august 2022, a remis informațiile solicitate, deși aceasta a fost formată într-un mod ad-hoc, arbitrar, netransparent și contrar oricăror principii democratice.

A obiectat că prin e-mailul expediat la 9 august 2022, secretariatul Comisiei l-a avertizat în mod anticipat cu privire la posibila afectare a rezultatelor evaluării, în acest mod secretariatul asumându-și funcția decidentă, cu substituirea Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

La solicitările de a da răspunsuri, dar și de a furniza informații și acte suplimentare, a comunicat în scris că nu-i sunt clare dubiile care ar fi apărut în fața Comisiei vis-a-vis de integritatea candidatului, solicitând inițierea audierilor cu prezența lui personală, pentru a clarifica esența presupuselor dubii. Însă, prin e-mailul expediat la 16 septembrie 2022, șeful secretariatului Comisiei din nou l-a avertizat că Regulamentul nu-i va permite să furnizeze informații în timpul audierilor.

Ana Țurcan a indicat că la 27 octombrie 2022, a avut loc audierea sa în mod public, în fața Comisiei de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, pretinsă ca fiind independentă, a cărei înregistrare video poate fi accesată pe site-ul: <https://vetting.md/audiereapublica-a-lui-anatolie-turcan/>.

A accentuat că pe parcursul acestor audieri, confirmate prin înregistrările video:

1. Nu i-a fost adusă la cunoștință identitatea persoanei care a recuzat-o pe membrul Comisiei de evaluare, Tatiana Răducanu, nu a primit nici până în prezent un răspuns concret în acest sens și nici nu cunoaște dacă există o hotărâre de admitere a recuzării și care au fost temeiurile admiterii recuzării;

2. Fiind întrebată în repetate rânduri, dacă nu există incompatibilități pentru a pretinde și a deține o astfel de funcție, membrul Comisiei de evaluare, Nadejda Hriptievschi, în mod categoric a refuzat să răspundă referitor la legalitatea aflării sale în această funcție;

3. Fiind declarată recuzarea președintelui Comisiei de evaluare, Herman von Hebel, cel din urmă a anunțat că decizia cu privire la faptul dacă candidatul (nu) corespunde criteriilor de integritate etică și financiară va fi adoptată și remisă candidatului în decurs de 30 zile.

A subliniat că, la 21 decembrie 2022, a fost adoptată decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 8 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan, prin care s-a decis că candidatul nu corespunde criteriilor de integritate întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nepromovarea evaluării.

A menționat că consideră ilegală și neîntemeiată decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 8 din 21 decembrie 2022.

A specificat că decizia Comisiei de evaluare urma a fi pronunțată la 27 noiembrie 2022, însă a fost emisă la 21 decembrie 2022, fiindu-i adusă la cunoștință, prin intermediul poștei electronice, tocmai la 4 ianuarie 2023.

A susținut că în conținutul deciziei contestate, Comisia de evaluare ad-hoc a remarcat că are dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate financiară și etică, concluzie pe care reclamantul o consideră de natură să-i prejudicieze grav și iremediabil reputația profesională, inclusiv în măsura în care ar putea determina eliberarea din funcția deținută, considerând-o ilegală și adoptată cu depășirea competențelor acordate prin lege.

Invocând prevederile art. 8 alin. (2) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, a subliniat că Comisia de evaluare nu a indicat temeiul concret din lege care ar constitui o necorespondere privind criteriul de integritate etică. Mai mult, Comisia de evaluare nu a efectuat o corelare dintre temeiul de drept și circumstanțele de fapt atestate, nemotivându-și decizia referitor la integritatea etică a candidatului. Or, din cumulul circumstanțelor reflectate în decizia contestată, principalul argument al Comisiei, îl constituie faptul că nu au fost oferite răspunsuri scrise și nu au fost prezentate acte justificative, asupra unor dubii ale Comisiei de evaluare.

În contextul dat, a remarcat că a solicitat Comisiei de evaluare să fie concretizate, explicate și detaliate acuzațiile despre existența presupuselor dubii și seriozitatea acestora, însă, Comisia de evaluare a evitat să respecte drepturile candidatului prevăzute la art. 12 alin.(4) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

A susținut că pentru a acoperi ilegalitatea și nerespectarea procedurii de audiere prevăzută de art. 12 din Legea nominalizată, după redactarea deciziei, adoptate la 21 decembrie 2022, prin Legea nr. 354 din 22 decembrie 2022, pentru modificarea Legii nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în vigoare din 27 decembrie 2022, a fost completat articolul 12 alin. (4) lit. d) cu textul „dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior”.

A indicat că și după admiterea recuzării lui Herman von Hebel, acesta a continuat să acționeze în calitate de președinte al Comisiei de evaluare.

A considerat neîntemeiată constatarea reflectată în decizia contestată, precum că candidatul nu ar fi solicitat acces la materialele de evaluare, nefiindu-i clară poziția Comisiei de evaluare, din care ar rezulta că evaluarea poate avea loc pe baza unor date secrete, pe care persoana vizată poate să nu le cunoască.

A insistat că din documentele de care a dispus Comisia de evaluare, precum și din conținutul documentelor prezentate, nu se constată niciun dubiu serios, pentru a supune oricăror îndoieli integritatea etică și financiară a candidatului.

Mai mult, concluziile Comisiei de evaluare contravin și cerinței legale potrivit căreia aceasta la evaluarea integrității candidaților urma să constate dacă areea

dobândită de candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate. Or, dubiile invocate într-un mod arbitrar, nu pot apărea doar pe baza unei lipse de informație, ci, dimpotrivă, pe existența anumitor informații.

A comunicat că Comisia de evaluare voluntar a afirmat că are dubii serioase cu privire la conformarea candidatului criteriilor de integritate financiară și etică, cu privire la declararea surselor financiare pentru procurarea automobilului, fiind ignorat faptul că automobilul nu a fost procurat de către candidat.

Cu referire la constatarea precum că candidatul nu a răspuns la întrebarea surselor de venit a rudei sale, care în anul 2013 i-a acordat un împrumut de 200 000 lei, a comunicat că a fost ignorat faptul că candidatul este în imposibilitate de a verifica sursele de venit a unei persoane care locuiește în statul xxx din anul 2005 și care este căsătorită cu un cetățean a acestui stat și că Comisia de evaluare nu a concretizat în ce constă caracterul dubios al împrumutului din 2013.

În privința constatării Comisiei de evaluare privind nedeclararea inexplicabilă de către candidat a contului bancar pe numele soției, a invocat că nu a fost luat în considerare faptul că Comisia avea posibilitatea de a verifica dacă sumele rulate pe parcursul anilor 2013-2021 ar fi depășit suma obligatorie pentru declarare.

A indicat că deși Comisia de evaluare a stabilit că Anatolie Țurcan a vândut automobilul de model xxx, această informație o consideră eronată și lipsită de adevăr.

A specificat că, deși anume Comisia de evaluare urma să obțină date relevante pentru punctele menționate mai sus sau apariția altor neclarități, contrar competențelor și obligațiilor sale, aceasta a acceptat o poziție pur acuzatoare. Or, Comisia de evaluare nu a încercat să obțină informații relevante, chiar și în condițiile în care candidatul a justificat în mod veritabil lipsa de necesitate ca el să prezinte informațiile care vizează alte persoane, pentru o perioadă de timp îndelungată.

A explicat că averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație, fapt confirmat prin emiterea de către Autoritatea Națională de Integritate a Actului de constatare nr.04/59 din 19 februarie 2015 și procesul-verbal nr. 799/28 cu privire la verificarea declarațiilor de avere și interese personale din 8 noiembrie 2022. Respectiv, Comisia de evaluare și-a depășit competențele sale.

Cu referire la concluziile Comisiei de evaluare în privința persistenței unor dubii serioase asupra integrității candidatului, a indicat că acestea se bazează pe unele silogisme alogice și neconfirmate. Astfel, a remarcat că deși în decizia contestată, se menționează că judecătorul trebuie să se abțină de la orice comportament, acțiune sau manifestare, care ar putea prejudicia încrederea publicului în sistemul judecătoresc, făcându-se aluzie că, candidatul a admis un asemenea comportament, acest fapt nu corespunde adevărului.

A accentuat că inversarea sarcinii probei către candidat poate avea loc doar odată ce organul de evaluare a identificat probleme de integritate, iar aceste probleme sunt aduse la cunoștința candidatului. Or, nu i-au fost aduse la cunoștință problemele de integritate imputate de către Comisia de evaluare, respectiv a fost în imposibilitate de a se apăra de acuzațiile aduse, iar o decizie de a-i permite candidatului să furnizeze informații nu a fost adoptată. Mai mult, doar în ziua

audierii publice din 27 octombrie 2022, întrebările adresate de membrii Comisiei au sugerat unele suspiciuni cu privire la integritate.

În drept, Anatolie Țurcan și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 119, 166-168, 174, 177 Cod de procedură civilă, art. 20, 93, 171, 172, 177, 189, 206 alin. (1) lit. a), 211-212 Cod administrativ, art. 216, 219, 219¹, 220 Cod civil, art. 13-14 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și dispunerea evaluării sale.

La 16 ianuarie 2023, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de contestare înaintate de Anatolie Țurcan.

În motivarea referinței, pârâta a invocat că decizia Comisiei de evaluare nr. 8 din 21 decembrie 2022, este legală și întemeiată, iar alegerile reclamantului sunt neîntemeiate și nu au un suport probatoriu.

A menționat că Comisia de evaluare a executat cu diligență și bună-credință toate obligațiile prevăzute de Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, iar când a constatat anumite neclarități, aceasta a oferit reclamantului posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare, stabilindu-i un termen suficient.

A explicat că la 8 august 2022 a expediat în adresa reclamantului solicitările Comisiei de evaluare privind acordarea răspunsurilor la întrebările formulate, iar la 10 august 2022, prin e-mailul expediat de către reclamant, acesta a accentuat că termenul restrâns acordat îi creează starea de imposibilitate să satisfacă solicitările Comisiei de evaluare, însă nu a cerut prelungirea termenului acordat. Iar, la solicitările Comisiei de evaluare din 13 octombrie 2022, reclamantul nu a oferit niciun răspuns, inclusiv nu a solicitat prelungirea termenului acordat. Or, la apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia de evaluare oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare, iar prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept și nu o obligație a candidatului.

Pârâta a considerat ca lipsită de consecvență poziția reclamantului precum că doar întrebările Comisiei de evaluare din ziua audierii publice din 27 octombrie 2022 ar fi sugerat anumite dubii pe care reclamantul urma să le răstoarne, în contextul în care în ziua audierii reclamantului, președintele Comisiei de evaluare nu a făcut altceva decât să invoce în mod repetat întrebările anterior formulate prin solicitările din 8 august 2022 și 13 octombrie 2022.

A invocat că în comunicările cu reclamantul din 16 septembrie 2022 și din 10 octombrie 2022, acestuia i s-a reiterat despre necesitatea prezentării informațiilor și materialelor, cu excepția cazului când este oferită o justificare eficientă. Astfel,

reclamantul era conștient de faptul că din momentul recepționării întrebărilor de la Comisia de evaluare, era în sarcina acestuia să înlăture orice potențial dubiu cu privire la evenimentele și circumstanțele investigate.

A explicat că procesul de evaluare a integrității și decizia Comisiei de evaluare nr. 8 din 21 decembrie 2022 nu afectează statutul profesional al candidatului, or, Comisia nu substituie și nu preia funcțiile unui organ public din Republica Moldova. Iar, decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs, respectiv niciun alt efect juridic nu are suport legal.

Totodată, potrivit pct. 39 din Opinia comună a Comisiei de la Veneția și a Direcției generale a drepturilor omului și stat de drept a Consiliului Europei (Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Moldova), proiectul de lege revizuit arată clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun efect asupra carierei candidatului ca judecător.

A remarcat că Comisia de evaluare nu constată existența sau lipsa conformității candidatului cu criteriile de integritate, ci doar existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea.

Pârâta a evidențiat că concluzia Comisiei de evaluare din decizie privind existența unor dubii serioase cu privire la conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară ține de oportunitatea deciziei, iar, instanța de judecată este ținută să exercite controlul de legalitate a deciziei și nu este în drept să execute controlul de oportunitate. Or, instanța de judecată poate dispune reluarea evaluării doar în situația în care constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, situație care lipsește în speță.

A explicat că contrar obiecțiilor reclamantului formulate în acțiune, Comisia de evaluare a respectat dreptul la apărare a reclamantului.

Cu privire la dreptul invocat de reclamant și anume de a solicita concretizări, explicații și detalii în privința acuzațiilor despre existența dubiilor și seriozitatea acestora, a explicat că Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nu acordă candidaților asemenea drepturi.

Referitor la dreptul invocat de reclamant de a-i fi aduse la cunoștință problemele de integritate, a subliniat că suspiciunile Comisiei de evaluare, materializate prin întrebările formulate la data de 8 august 2022 și 13 octombrie 2022, au fost aduse la cunoștința reclamantului.

La fel, cu referire la dreptul ales de reclamant de a prezenta date și informații pe care le consideră necesare în cadrul audierii, a explicat că un candidat nu poate furniza informații, documente sau alte materiale în timpul audierii dacă Comisia de evaluare le-a solicitat anterior și candidatul nu le-a furnizat în termenul limită specificat, iar despre efectele nerespectării termenului de prezentare reclamantul a fost anunțat în repetate rânduri.

A notat că alegația reclamantului precum că Comisia de evaluare nu a emis o decizie în privința solicitării sale de a furniza informații, este nefondată, în contextul în care în decizia adoptată este descris într-o manieră minuțioasă din ce motiv s-a respins solicitarea reclamantului de a prezenta informații și documente în timpul audierii.

Pârâta a evidențiat că, deși reclamantul a remarcat că nu a fost informat despre persoana care a recuzat-o pe membrul Comisiei de evaluare, Tatiana Răducanu, el nu a motivat în ce a constat pretinsa încălcare a legii din partea Comisiei de evaluare, mai mult că această circumstanță nu are un impact asupra soluției adoptate.

În privința alegației reclamantului precum că membrul Comisiei de evaluare, Nadejda Hriptievschi în mod categoric a refuzat să răspundă referitor la legalitatea aflării sale în astfel de funcție, pârâta a menționat că reclamantul a avut dreptul să declare recuzarea membrului Comisiei de evaluare, de care nu s-a folosit și nici nu a explicat care a fost pretinsa incompatibilitate a acestui membru al Comisiei.

Cât privește motivul invocat de reclamant referitor la declararea recuzării președintelui Comisiei de evaluare - Herman von Hebel, pârâta a notat că nu este clar care a fost pretinsa încălcare a legii din partea Comisiei de evaluare și mai mult că această circumstanță nu are impact asupra soluției.

Totodată, pârâta a considerat și nefondată obiecția reclamantului precum că Comisia de evaluare nu a exercitat nici măcar o încercare de a obține informații relevante, or potrivit materialelor dosarului candidatului, aceasta a investigat resursele informaționale disponibile.

Referitor la argumentele reclamantului că decizia urma a fi pronunțată până la 27 decembrie 2022, pârâta a explicat că Legea nr. 26 din 10 martie 2022 nu impune Comisiei de evaluare un anumit termen pentru emiterea și pronunțarea deciziei. Deci, termenul de o lună enunțat de către Comisie de evaluare a avut un scop de informare a reclamantului privind acțiunile care urmează a fi întreprinse după data audierii, însă președintele Comisiei de evaluare nu a dat de înțeles că decizia va fi emisă, în mod obligatoriu, în decurs de o lună.

În ședința de judecată, reclamantul Anatolie Țurcan a susținut cererea de contestare împotriva deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan, solicitând admiterea acesteia.

Suplimentar celor invocate în cererea de contestare, a menționat că decizia contestată conține falsuri referitor la cariera acestuia.

La fel, reclamantul Anatolie Țurcan a indicat că includerea cetățenilor străini în Comisia de evaluare și cedarea dreptului decizional în chestiuni interne ale statului este o încălcare a suveranității.

Reclamantul a mai invocat că pe parcursul desfășurării evaluării nu i-a fost asigurat dreptul de a face cunoștință cu materialele cauzei și dreptul de a fi asistat de un avocat sau avocat stagiar pe parcursul desfășurării procedurii administrative.

Reprezentanții Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocații Roger Gladei și Irina Sugoneaco au susținut argumentele invocate în referința depusă, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Suplimentar celor invocate în referința depusă, a pretins că Comisia a respectat toate drepturile prevăzute de art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022.

Audiind argumentele participanților la proces în susținerea pretențiilor formulate și obiecțiile înaintate, ținând cont de probele administrate și de legislația pertinentă, completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei

independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor stabilește următoarele.

Prin decizia nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, în baza art. 8 alin. (1), alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și b), alin. (5) lit. b), c), d) și e) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor a decis că candidatul nu corespunde criteriilor de integritate, deoarece s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, el nu promovează evaluarea.

La 9 ianuarie 2023, Anatolie Țurcan a depus cerere de contestare a deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan, solicitând anularea deciziei nominalizate și dispunerea evaluării candidatului.

Potrivit art. 14 alin. (1) și (2) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile. Candidatul evaluat poate contesta decizia defavorabilă a Comisiei de evaluare la Curtea Supremă de Justiție, în cadrul căreia se instituie un complet de judecată special compus din 3 judecători și un judecător supleant. Judecătorii și judecătorul supleant sunt desemnați de președintele Curții Supreme de Justiție.

Iar conform art. 14 alin. (6) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

În acest context, se reține că decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 8 din 21 decembrie 2022 a fost recepționată de către Anatolie Țurcan la data de 04 ianuarie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.78 vol. II dosar administrativ).

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ.

Completul de judecată special conchide că cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan este admisibilă, întrucât reclamantul s-a conformat prevederilor art. 14 alin. (1) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

nr. 26 din 10 martie 2022 legale, depunând prezenta cerere la 9 ianuarie 2023, în interiorul termenului prevăzut de lege, la Curtea Supreme de Justiție.

Conform art. 219 alin. (1) - (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Totodată, potrivit art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare;

b) admiterea cererii de contestare, dacă constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare.

Prin urmare, ținând cont de normele legale precitate și de faptul că obiect al prezentei acțiuni îl constituie decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la nepromovarea evaluării de către candidatul Anatolie Țurcan, completul de judecată special menționează că, la caz, urmează să verifice existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Or, la examinarea prezentei cereri de contestare, completul de judecată special nu are dreptul să depășească limitele acestuia și împuternicirile oferite de legiuitor la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, stabilite în mod imperativ la art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022.

Completul de judecată special reiterează că potrivit deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 8 din 21 decembrie 2022, candidatul la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, Anatolie Țurcan, nu a promovat evaluarea în baza art. 8 alin. (1), alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și b), alin. (5) lit. b), c), d) și e) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, pe motiv că nu corespunde criteriilor de integritate, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară.

Potrivit art. 8 alin. (1), alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și b), alin. (5) lit. b), c), d) și e) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în sensul prezentei legi, evaluarea integrității candidaților constă în verificarea integrității etice și a integrității financiare a acestora.

Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;

b) Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică:

b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;

d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2);

e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă.

Potrivit art. 2 alin. (2) din legea nominalizată supra, în contextul evaluării candidaților menționați la alin. (1) este verificată și averea persoanelor apropiate candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin.(4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Respectiv, conform art. 2 din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016, persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Iar, conform art. 33 alin.(4) și (5) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane.

Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și

persoane. Dacă subiectul declarației a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodatului. Aceștia li se pot cere clarificări privind originea veniturilor utilizate pentru achiziția și întreținerea respectivelor bunuri. Pentru clarificarea acestor aspecte, inspectorul de integritate poate solicita informații relevante de la orice persoană fizică sau juridică.

Conform art. 4 alin. (1) lit. b) și d) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în vigoare conform redacției la data adoptării, subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) declară:

b) bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarației, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, de membrii familiei lui și de concubinul/concubina lui ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință;

d) activele financiare ale subiectului declarației, adică numerarul în monedă națională sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie și care nu face obiectul unor depuneri în instituțiile financiare. Conturile bancare, unitățile de fond în fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale personale ale subiectului declarației, ale membrilor de familie sau ale concubinului/concubinei lui, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de el sau de membrii familiei lui, concubinul/concubina lui, precum și alte active financiare, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie.

La fel, relevante speței se prezintă prevederile art. 4 din Legea privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere nr. 1264 din 19 iulie 2002 (în vigoare până la 1 august 2016), persoanele menționate la art. 3 declară:

a) veniturile obținute împreună cu membrii familiei pe parcursul perioadei de declarare;

b) bunurile mobile și imobile de toate tipurile, deținute în proprietate, cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață ori aflate în posesia declarantului sau a membrilor familiei lui în baza contractelor de mandat, de comision, de administrare fiduciară, precum și a contractelor translativ de posesie și de folosință (locațiune, arendă, leasing, comodat) la data depunerii declarației cu privire la venituri și proprietate;

c) bunurile realizate prin persoane interpușe sau transmise cu titlu oneros către ascendenți, descendenți, frați, surori și afinii de același grad, precum și cele transmise cu titlu gratuit către orice persoană;

d) activele financiare, adică conturile bancare, fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale ale declarantului sau ale membrilor familiei lui, investițiile directe în

monedă națională sau în valută străină făcute de el sau de membrii familiei lui, precum și alte active financiare;

e) cota-parte în capitalul social al societăților comerciale a declarantului și a membrilor familiei lui;

f) datoriile sub formă de debite (inclusiv taxe neachitate), ipoteci, garanții emise în beneficiul unor terți, împrumuturi și credite.

Completul de judecată special menționează că în decizia nr. 8 din 21 decembrie 2022, la compartimentul B „Evaluare-Probleme de integritate”, Comisia de evaluare a indicat că Anatolie Țurcan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, nu corespunde criteriilor de integritate, ținând cont de următoarele circumstanțe:

1. modul de dobândire a bunurilor/sursa venitului/nedeclararea bunurilor în modul stabilit de legislație - automobilul xxxxx;

2. verificarea împrumutului/sursa veniturilor unei rude apropiate - 200.000 MDL;

3. sursa veniturilor soției/nedeclararea bunurilor în modul stabilit de legislație - contul bancar în EUR al soției;

4. nedeclararea în modul stabilit de legislație - vânzarea autoturismului xxx;

5. modul de dobândire a bunurilor/sursa de venituri - teren pentru construcții și amenajări al copilului și construcția casei;

6. modul de dobândire a bunurilor/sursa de venituri - apartamentele și unitățile de transport ale familiei copilului.

Analizând concluziile Comisiei de evaluare pe marginea acestor șase circumstanțe raportate la criteriile de evaluare, completul de judecată special relevă că lui Anatolie Țurcan, în cadrul etapei întrebărilor scrise, i-au fost solicitate informații și acte suplimentare pentru a fi prezentate Comisiei de evaluare. De fiecare dată, reclamantul a comunicat că urmează să prezinte în mod personal răspunsurile la etapa de audieri, însă nici la etapa audierilor nu au fost oferite răspunsurile la întrebările formulate de Comisia de evaluare.

Se reține că candidatul nu a comunicat Comisiei de evaluare și nici instanței de judecată despre existența unor impedimente de a prezenta informațiile solicitate, enunțând doar că intenționa să prezinte aceste informații personal la etapa de audieri.

Completul de judecată special conchide că prin absența explicațiilor și clarificărilor din partea candidatului asupra chestiunilor ridicate de Comisia de evaluare și manifestarea în continuare, în cadrul ședinței de judecată la examinarea prezentei cereri de contestare, a unui comportament pasiv, de către Anatolie Țurcan nu au fost înlăturate dubiile Comisiei de evaluare cu privire la conformitatea candidatului criteriilor de integritate financiară și etică. Respectiv, completul de judecată special constată că în absența furnizării informațiilor relevante de către candidat, atât Comisia de evaluare, cât și completul de judecată special, au fost în imposibilitate de a înlătura dubiile serioase constatate de Comisia de evaluare cu privire la respectarea de către candidatul Anatolie Țurcan a criteriilor de integritate.

Așadar, completul de judecată special concluzionează că din argumentele reclamantului, prezentate în fața instanței de judecată, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării sale în fața Comisiei și care

ar justifica reluarea procedurii de evaluare a candidatului, nefiind înlăturate dubiile serioase formulate de Comisia de evaluare cu privire la respectarea de către Anatolie Țurcan a criteriilor de integritate etică și financiară stabilite de art. 8 din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în ceea ce privește modul de dobândire a bunurilor/sursa venitului/nedeclararea bunurilor în modul stabilit de legislație - automobilul xxxxx; verificarea împrumutului/sursa veniturilor unei rude apropiate - 200.000 MDL; sursa veniturilor soției/nedeclararea bunurilor în modul stabilit de legislație - contul bancar în EUR al soției; nedeclararea în modul stabilit de legislație - vânzarea autoturismului xxx; modul de dobândire a bunurilor/sursa de venituri - teren pentru construcții și amenajări al copilului și construcția casei; modul de dobândire a bunurilor/sursa de venituri - apartamentele și unitățile de transport ale familiei copilului.

Referitor la alegația reclamantului precum că, deși Comisia de evaluare a examinat și sursele de venit utilizate de fiica sa pentru efectuarea studiilor în Danemarca, a omis să se expună asupra acestor circumstanțe, completul de judecată special precizează că obiect al deciziei Comisiei de evaluare îl constituie doar acele circumstanțe de fapt care au creat dubii serioase cu privire la respectarea de către Anatolie Țurcan a criteriilor de integritate etică și financiară.

Completul de judecată special respinge ca neîntemeiat argumentul reclamantului Anatolie Țurcan precum că Comisia de evaluare și-a depășit competențele sale, pe motiv că averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație, fapt confirmat prin emiterea de către Autoritatea Națională de Integritate a Actului de constatare nr.04/59 din 19 februarie 2015 și procesul-verbal nr. 799/28 cu privire la verificarea declarațiilor de avere și interese personale din 8 noiembrie 2022.

Or, art. 8 alin. (6) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022 prevede în mod expres că, în aprecierea criteriilor prevăzute la alin.(2)–(5) și în luarea unor decizii cu privire la acestea, Comisia de evaluare nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv.

De asemenea, completul de judecată special apreciază ca fiind pur declarativ argumentul reclamantului că Comisia de evaluare nu a efectuat o corelare dintre temeiul de drept și circumstanțele de fapt atestate, nemotivându-și decizia referitor la integritatea etică a candidatului. Or, decizia Comisiei de evaluare cuprinde pentru fiecare temei invocată atât argumentarea de fapt, cât și motivarea de drept.

Cu referire la argumentul reclamantului Anatolie Țurcan precum că constatările Comisiei de evaluare privind dubiile serioase referitor la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate financiară și etică, sunt de natură să-i prejudicieze grav și iremediabil reputația profesională, inclusiv ar putea determina eliberarea din funcția deținută, completul de judecată special remarcă următoarele.

Potrivit art. 13 alin. (6) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, decizia privind nepromovarea evaluării

constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Decizia se expediază organelor competente potrivit legii pentru examinarea încălcărilor depistate, însă constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese.

Astfel, alte careva consecințe juridice, în afara celor menționate expres în lege, de natură a determina eliberarea candidatului din funcția de judecător deținută, nu sunt stipulate la moment de cadrul legislativ aplicabil.

Mai mult, prin depunerea dosarului personal și menținerea în continuare a intenției de a participa la concursul pentru alegerea în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, manifestată inclusiv prin prezentarea în fața Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, reclamantul în mod benevol a acceptat consecințele unei decizii eventual nefavorabile a Comisiei de evaluare.

Subsecvent, completul de judecată respinge ca neîntemeiat argumentul reclamantului că deși anume Comisia de evaluare urma să obțină date relevante pentru aspectele menționate mai sus sau apariția altor neclarități, contrar competențelor și obligațiilor sale, aceasta a acceptat o poziție pur acuzatoare.

Or, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor a încercat de a obține informații relevante inclusiv de la candidat, care a manifestat o atitudine pasivă.

În acest context, completul de judecată special subliniază că potrivit art. 10 alin. (2) – (3) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, Comisia de evaluare și secretariatul acesteia au acces gratuit și în timp real la sisteme informaționale care conțin date necesare pentru realizarea mandatului său, și anume pentru evaluarea integrității etice și a integrității financiare a candidaților, în condițiile legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea, cu excepția informației care cade sub incidența prevederilor Legii nr.245/2008 cu privire la secretul de stat.

În procesul de evaluare a integrității candidaților, Comisia de evaluare are dreptul să solicite de la persoanele fizice și juridice de drept public sau privat, inclusiv de la instituțiile financiare, documentele și informația necesare pentru realizarea evaluării. Informațiile solicitate se prezintă Comisiei de evaluare gratuit, inclusiv în format electronic, în termen de cel mult 10 zile de la data solicitării.

Totodată, alin. (7) din norma legală precitată, stabilește în mod expres că în scopul elucidării unor neclarități depistate, Comisia de evaluare poate solicita, la orice etapă a procedurii de evaluare, date și informații suplimentare de la candidații evaluați.

Prin urmare, din normele legale precitate, se deduce că în cazul depistării unor neclarități Comisia de evaluare poate solicita, la orice etapă a procedurii de evaluare, date și informații suplimentare de la candidat, iar informațiile care au fost solicitate la caz, nu au putut fi colectate de către Comisia de evaluare fără aportul nemijlocit al candidatului.

Mai mult, potrivit art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Punctul 7 din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022, adoptat la ședința Comisiei de evaluare din 02 mai 2022 prevede că, cooperarea sau lipsa de cooperare a unui candidat în timpul procesului de evaluare poate fi luată în considerare de către Comisie pentru a stabili dacă candidatul a înlăturat dubiile serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară prevăzute la articolul 8 din Legea nr. 26/2022

Însă, la caz se constată un comportament pasiv al candidatului la oferirea unor informații suplimentare pentru a înlătura neclaritățile depistate de Comisia de evaluare.

Astfel, la 8 august 2022, Comisia de evaluare a trimis candidatului o solicitare de clarificare a informațiilor, care conținea 10 întrebări, inclusiv 28 subîntrebări și 14 solicitări adiționale de documente, care urmau să fie transmise până la 12 august 2022, însă candidatul prin răspunsul din 10 august 2022 a solicitat să fie invitat pentru a da răspunsuri în fața Comisiei de evaluare.

Iar, la 13 octombrie 2022, Comisia de evaluare a transmis pentru a doua rundă, 4 întrebări, inclusiv 8 subîntrebări și 4 solicitări de documente suplimentare, pentru a elucida unele aspecte care au apărut în cadrul evaluării, care la fel au rămas fără răspuns din partea candidatului.

Completul de judecată special consideră neîntemeiat argumentul reclamantului precum că nu i-au fost explicate dubiile care ar fi apărut în fața Comisiei de evaluare vis-a-vis de integritatea candidatului, or acestea au fost expuse în întrebările și subîntrebările formulate de Comisie la prima și a doua rundă de întrebări.

Mai mult, potrivit pct. 4 din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022, adoptat la ședința Comisiei independente de evaluare din 02 mai 2022, un candidat nu poate furniza informații, documente sau alte materiale în timpul audierii dacă Comisia le-a solicitat anterior și candidatul nu le-a furnizat în termenul limită specificat. Dacă este considerat justificat, Comisia poate permite excepții.

În context, completul de judecată relevă că invocarea acestei prevederi de către șeful secretariatului Comisiei în comunicarea cu candidatul, nu duce la substituirea Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor de către acesta, respectiv acest argument invocat de reclamant este unul neîntemeiat juridic.

În speță, completul de judecată special remarcă și faptul că întru respectarea dreptului la un proces echitabil, urmează să fie examinate și alte argumente invocate de reclamant, or garanțiile implicite ale art. 6 § 1 includ obligația de a motiva hotărârile judecătorești (H. împotriva Belgiei, pct. 53). O decizie motivată permite părților să demonstreze că cauza lor a fost într-adevăr audiată.

Deși art. 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument [Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct. 61; García Ruiz împotriva Spaniei (MC), pct. 26; Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.); Perez împotriva Franței (MC), pct. 81]. Or, întinderea obligației privind motivarea poate varia în funcție de natura deciziei (Ruiz Torija împotriva Spaniei, pct. 29; Hiro Balani împotriva Spaniei, pct. 27) și trebuie analizată în lumina circumstanțelor speței (Ruiz Torija împotriva Spaniei, pct. 29; Hiro Balani împotriva Spaniei, pct. 27).

Astfel, trebuie examinate argumentele principale ale reclamantului (Buzescu împotriva României, pct. 67; Donadze împotriva Georgiei, pct. 35) și motivele care vizează respectarea drepturilor și libertăților garantate de Convenție sau Protocoalele sale, pe care instanțele naționale trebuie le examineze cu rigoare și atenție deosebită (Fabris împotriva Franței (MC), pct. 72 in fine; Wagner și J.M.W.L. împotriva Luxemburgului, pct. 96).

Cu referire la argumentul că decizia Comisiei de evaluare conține falsuri, pe motiv că în aceasta este indicat că Anatolie Țurcan a fost numit în funcția de judecător la Curtea de Apel Chișinău în 2009, însă în 2009 a fost ales membru în Consiliul Superior al Magistraturii, iar în anul 2013 că acesta a fost numit în funcția de vicepreședinte al Curții de Apel Chișinău, deși în anul 2013 a fost ales la al doilea mandat în Consiliul Superior al Magistraturii, tăinuindu-se faptul că 8 ani a fost membrul al Consiliului Superior al Magistraturii, completul de judecată special relevă următoarele.

Potrivit art. 3 alin. (1) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor efectuează evaluarea integrității candidaților la funcția de membru în organele prevăzute la art. 2 alin. (1).

Prin urmare, Anatolie Țurcan fiind candidat la funcția de membru în organul de autoadministrare ale judecătorilor, Consiliul Superior al Magistraturii, din rândul judecătorilor, Comisia de evaluare a reținut ca esențiale doar datele biografice ce reflectă activitatea acestuia în funcție de judecător. Or, faptul detașării din funcția de judecător la Consiliul Superior al Magistraturii nu prezintă relevanță pentru cauză.

Completul de judecată special respinge și argumentul reclamantului precum că în condițiile în care din Comisia de evaluare fac parte 3 membri cetățeni străini, are loc cedarea dreptului decizional în chestiuni interne ale statului, prin ce se încalcă suveranitatea Republicii Moldova.

În susținerea acestei opinii se va nota că componența Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor este stabilită la art. 5 alin. (1) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022.

Astfel, potrivit normei invocate, Comisia de evaluare este formată din 6 membri desemnați după cum urmează:

a) 3 membri cetățeni ai Republicii Moldova – la propunerea fracțiunilor parlamentare, cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției, aprobați cu votul a 3/5 din deputații aleși;

b) 3 membri – la propunerea partenerilor de dezvoltare, aprobați cu votul a 3/5 din deputații aleși.

Prin urmare, condiția de a deține cetățenia Republicii Moldova este prevăzută doar pentru membrii propuși de fracțiunile parlamentare, nu și pentru membrii propuși de partenerii de dezvoltare.

Mai mult, Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022 a fost obiectul controlului constituționalității, fiind adoptată Hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 07 aprilie 2022.

Totodată, potrivit punctului 21 din Opinia comună a Comisiei de la Veneția și Direcției Generale pentru Drepturile Omului și Stat de Drept a Consiliului Europei (Avizul nr. 1069/2021), articolul 5 § 2 enumeră mai multe cerințe pentru membrii Comisiei. Aceste criterii nu precizează dacă membrii trebuie să fie cetățeni moldoveni sau pot fi străini, ceea ce ar putea fi relevant pentru cei selectați de donatorii internaționali. Dacă acesta este cazul, criteriile ar trebui ajustate.

În afară de aceasta, se accentuează că aspectele statutului și mandatului Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, inclusiv stabilirea cerințelor față de membrii Comisiei de evaluare și autorizarea includerii persoanelor, având o cetățenie străină, se referă la atribuțiile exclusive ale Parlamentului Republicii Moldova în procesul legiferării, care și-au găsit expresia prin adoptarea Legii privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, iar completul special de judecată, în limitele cererii de contestare examinate, nu este competent să se pronunțe asupra încălcării, in abstracto, a suveranității statului.

Cu referire la alegația reclamantului Anatolie Țurcan precum că, fiind declarată recuzarea președintelui Comisiei de evaluare, Herman von Hebel, acesta doar a anunțat că decizia cu privire la faptul dacă candidatul (nu) corespunde criteriilor de integritate etică și financiară va fi adoptată și remisă candidatului în decurs de 30 zile, fără a fi soluționată cererea de recuzare, completul special de judecată relevă următoarele.

Potrivit art. 10 alin. (4) și (5) din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr. 26/2022, adoptat în cadrul ședinței Comisiei de evaluare din data de 22 aprilie 2022, în cazul în care Comisia decide recuzarea, în ceea ce privește candidatul vizat, membrul recuzat: nu va mai avea acces la informațiile care nu sunt publice; se va abține de la activitățile de colectare a informațiilor; nu va participa la elaborarea materialelor; nu va participa la procedura de vot, decât în cazul prevăzut de art. 13 alin. (3) din Legea nr. 26/2022 sau dacă este afectat cvorumul necesar pentru adoptarea deciziei.

Recuzarea se aplică în toate etapele ulterioare ale procedurii, chiar dacă nu a fost declarată repetat și în mod explicit.

Distinct de aceste prevederi legale, completul de judecată special notează că cererea de recuzare a președintelui Comisiei de evaluare, Herman von Hebel, a fost înaintată de către Anatolie Țurcan la finele audierii publice desfășurate la data de 27 octombrie 2022, după care nu au mai fost examinate careva informații ce țin de candidatura lui Anatolie Țurcan, fapt ce rezultă din înregistrarea video a audierilor publice a respectivului candidat.

Se mai constată că prin decizia nr. 1 din 2 noiembrie 2022 a Comisiei de evaluare, a fost admisă recuzarea lui Herman von Hebel de la evaluarea candidatului Anatolie Țurcan, indicându-se expres că Herman von Hebel nu va mai avea acces la informațiile care nu sunt publice, nu va participa la activitățile de colectare a informațiilor, nu va participa la elaborarea materialelor și nu va participa la procedura de vot, decât în cazul prevăzut de art.13 alin. (3) din Legea nr. 26/2022.

Prezenta decizie a fost adusă la cunoștința candidatului Anatolie Țurcan încă la data de 04 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice.

În esență, completul de judecată special remarcă că, odată cu admiterea cererii de recuzare a președintelui Comisiei de evaluare, Herman von Hebel, la data de 02 noiembrie 2022, acesta nu a mai participat la evaluarea candidatului Anatolie Țurcan, decizia nr. 8 din 21 decembrie 2022 în privința acestui candidat fiind adoptată de către membrii Comisiei Victoria Henley, Nadejda Hriptievschi, Vitalie Miron și Nona Tsotsoria și semnată în calitate de președinte de către Nadejda Hriptievschi, membru al Comisiei.

Or, întrucât există posibilitatea recuzării unui membru la orice etapă a procedurii de evaluare, efectele recuzării urmează a fi aplicate din momentul aditerii acesteia, circumstanță respectată, la caz.

Prin urmare, la caz nu au fost încălcate drepturile candidatului, or participarea lui Herman von Hebel până la recuzarea acestuia este în conformitate cu prevederile legii și ale Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr. 26/2022.

Cu referire la alegațiile reclamantului în sensul că membrul Comisiei de evaluare, Nadejda Hriptievschi, în mod categoric a refuzat să răspundă referitor la incompatibilități în care ar putea să se afle exercitând această funcție, completul de judecată special precizează că reclamantul Anatolie Țurcan nu a înaintat o cerere de recuzare a acestui membru.

Referitor la argumentul reclamantului precum că nu a fost informat cine a recuzat membrul Comisiei de evaluare, Tatiana Răducanu, completul de judecată special menționează că potrivit actelor anexate la dosarul candidatului Anatolie Țurcan, însuși Tatiana Răducanu a solicitat aplicarea recuzării (abținerii) de la procedura de evaluare a candidatului Anatolie Țurcan (f. d. 13 dosarul administrativ), iar potrivit procesului-verbal din 7 iulie 2022 această cerere a fost admisă (f. d. 14 dosar administrativ).

La fel, se constată că prin e-mailul din 15 iulie 2022 Comisia de evaluare i-a comunicat lui Anatolie Țurcan că acest membru nu va participa la evaluarea

candidatului nominalizat, iar în scrisoarea electronică din 22 iulie 2022 au fost menționate expres circumstanțele de fapt care au dus la această situație (f. d. 225, 224 dosar administrativ).

Mai mult decât atât, Anatolie Țurcan a avut dreptul să facă cunoștință cu materialele cauzei conform art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022.

În acest context, completul de judecată special respinge ca fiind neîntemeiat argumentul reclamantului Anatolie Țurcan precum că nu i-a fost acordat dreptul de a face cunoștință cu materialele cauzei și că nu a fost informat despre dreptul de a fi asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare .

Or, potrivit art. 12 alin. (4) lit. b) și c) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, candidatul are următoarele drepturi: b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare; c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere.

Astfel, completul de judecată special remarcă că reclamantul urma să facă uz de drepturile acordate de legiuitor, inclusiv ținând cont de faptul că pregătirea profesională de care dispune oferă posibilitate reclamantului de a interpreta normele legale care îi acorda anumite drepturi, de care acesta nu s-a folosit, în condițiile în care nu a solicitat Comisiei de evaluare acces la materialele dosarului cu cel puțin 3 zile până la audiere.

De altfel, și în cadrul ședinței de judecată din 30 ianuarie 2023 reclamantul Anatolie Țurcan a comunicat că nu dorește să facă cunoștință cu materialele dosarului administrativ.

Completul de judecată special respinge ca fiind neîntemeiat și argumentul reclamantului că, deși decizia Comisiei de evaluare în privința candidatului Anatolie Țurcan urma a fi pronunțată la 27 noiembrie 2022, a fost emisă la 21 decembrie 2022, fiind cert că Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022 nu prevede un termen limită în care urmează a fi adoptată decizia.

Ținând cont de cele reținute supra, completul de judecată special relevă că, în litigiu dedus judecății, nu se regăsesc temeiuri legale de a anula decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan.

Or, actul administrativ supus controlului judiciar este emis conform prevederilor legii, nefiind constatată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, astfel că cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. a), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de

evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

d e c i d e:

Se respinge cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan și dispunerea evaluării candidatului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Vladimir Timofti

judecătorii

Svetlana Filincova

Ala Cobăneanu